

har nogen Erfaring i saa Henseende, at skulle vi ind paa noget i Retning af Loven af 19de Marts 1869, komme vi til langt højere Vurderinger end de Salgsværdier, som ere nævnte for 1896—97—98.

Hertil kommer endvidere en ret snurrig Bestemmelse — man maa undskylde, at jeg bruger det Udtryk — thi jeg kan ikke finde den rimelig, nemlig Bestemmelsen om, at de Ejendomme, som man altsaa har vurderet paa den Maade, skulde vurderes som fri Ejendomme. De skulle nemlig ikke vurderes efter Prisen i Handel og Vandel med Byrder og Rettigheder, som hvile paa dem — naar vi tale om Ejendomspriser paa Landet, tage vi dem med —, Ejendommene skulle vurderes ganske som fri Ejendomme, og hverken Tiendebyrder, Arvefæsteafgifter eller andre Afgifter tages med. Som Følge deraf skal der lægges et Beløb til Vurderingen, og man kommer derved, som jeg har anført, adskilligt højere op. Man skal for Tiendens Vedkommende fordele omtrent 150 Millioner Kr. og for Arvefæsteafgiften 65—70 Millioner Kr. for disse forskellige afgiftspligtige Ejendomme. Nu er det ret forstandigt, at der skal svares Skat af Tiender og Arvefæsteafgifter, men det er den forkerte, den bagvendte Verden, at det ikke er dem, der ere Ejere af disse Rettigheder, men Stymperne, der skulle betale. De have den Forpligtelse at betale Tiende og skulle saa svare Skat, fordi de have faaet Lov til at betale Tiende med mere.

Jeg vil gerne gøre to Bemærkninger i den Anledning. For det første har jeg min stærke Tvivl om, at en saadan Bestemmelse vil smage Tiendeyderne; man længes saa stærkt efter Tiendelovens Gennemførelse, men den faar man ikke gennemført, hvorimod der gennemføres en Bestemmelse om, at de ikke blot skulle vedblive at svare deres Tiende, men ogsaa svare en Ekstraskat, fordi de faa Lov til at svare Tiende. — Dernæst er det soleklart, hvad jeg allerede har antydnet, at denne Bestemmelse medfører højere Pris paa de paagældende Ejendomme. — Naar vi altsaa lægge alt dette til Grund, komme vi til meget større Ejendomsværdier end dem, der foreligge for os gennem statistisk Bureau.

Gennem en meget lang Udvikling i Betænkningen er det ærede Flertal dernæst kommet til en Slutning, der lyder paa, at denne forlods Udskrivning paa de smaa Ejendomme, som Folketinget har omtalt, savner al Hjemmel, saaledes har Flertallet omtrent udtrykt sig: Ja, denne

forlods Udskrivning paa de smaa Ejendomme har sin fuldstændige Rigtighed, og dette er ogsaa soleklart. Jeg fatter overhovedet ikke, hvordan det ærede Flertal kan skrive eller sige noget saadant, som at den savner al Hjemmel, da det jo dog er givet — hvad jeg skal tillade mig lidt nærmere at belyse — at de smaa Ejendomme faa større Byrder, forholdsvis vel at mærke. De faa højere Værdi, der bliver sat højere Pris paa dem pr. Td. Hartkorn end paa de store Ejendomme. Ifølge hvad der foreligger af statistiske Oplysninger er der en jævn Stigning fra 12 Tdr. Hartkorn og nedefter. Omkring ved 12 Tdr. Hartkorn have vi en Ejendomsværdi af ca. 6,000 Kr. pr. Td. Hartkorn med Bygninger, Besætning og Inventarium, men denne Ejendomsværdi stiger jævnt nedad, og naar vi komme ned under 1 Td. Hartkorn, naa vi op til 10,000 Kr. pr. Td. Hartkorn. Nu siger det ærede Flertal, at denne Stigning har for en Del sin Grund i, at Bygninger og Besætning forholdsvis ere dyrere for de smaa Ejendomme end for de større. Det kan der være noget i, det skal jeg ikke modsige, men det er ikke Grunden, i alt Fald kun i meget uvæsentlig Grad er det Grunden. Saa siger det ærede Flertal: Det ligger i Arbejdsforholdene, i Arbejdskraften; den Mand, som kan udnytte sin egen Arbejdskraft paa den Jord, han arbejder med, kan faa mere ud af den end den, som skal bruge fremmed Arbejdskraft. Det kan der ogsaa være noget i, men jeg maa dog henlede det ærede Flertals Opmærksomhed paa, at naar Ejendommen boniteres til Hartkornskatter, boniteres de alle efter den Ydeevne, som de en Gang have, der spørges ikke, om det er en Husmand eller en Proprietær, som skal bruge denne Jord; Jorden boniteres aldeles ens, enten det nu er en Husmand, som ejer den, eller en Godsejer. Det er ogsaa urimeligt at sige, at en Tønde Land er mere værd, fordi en Husmand skal drive den, end den er, hvis en Godsejer driver den. At Husmanden er i Stand til at faa et større Udbytte ved selv at tumle med Jorden, er en Sag for sig, det skal han vel ikke svare Skat af. Den Grund kan jeg altsaa ikke anerkende, i alt Fald ikke anerkende den som berettiget. — Saa er der en tredje Grund, den vigtigste Grund, som det ærede Flertal ikke synes at have Øje for, men som jeg skal tillade mig at oplyse her. Den tredje Grund til, at de smaa Ejendomme skulde betale mere, hen ad det dobbelte pr. Tønde Hartkorn, end de større, er jo den, at om